WYDANIE WIECZORNE.

„GŁOS NARODU" Wychodzi dwa razy dziennie. Cena 4 halerze. Wychodzi dwa razy dziennie. „GŁOS NARODU"

Wychodzi dwa razy dziennie o godz. 12 w południe i o godzinie 6-tej wieczór.

PRENUMERATA wynosi w Krakowie: miesięcznie 2 kor., kwartalnie kor. 6; za jednorazowe zanoszenie do domu dopłaca się 40 hal., za dwurazowe 60 hal.

Na prowincji: miesięcznie 2 kor. 70 hal., kwartalnie kor. 8. W państwie Niemieckiem kwartalnie kor. 8, w innych państwach kwartalnie kor. 12, Za jednorazową wysyłkę dziennie dopłaca się 60 hal. miesięcznie Zmiana adresu: 40 hal.

GŁOS NARODU

Dziennik założony w r. 1892 przez JOZEFA ROGOSZA.

Redaktor naczelny: Dr. Antoni Beaupre.

Osobna prenumerata na wydanie wiecz. wynosi miesięcznie w miejscu z odnoszeniem do domu 1 koronę.

Numer południ. 10 hal., wieczorny 4 hal. Listy pieniężne, przekazy na prenumeratę i inseraty franco do Administracji „Głosu narodu". Prenumeratę oprócz upoważnionych agencyj przyjmuje każdy urząd pocztowy w obrębie Monarchji i w państwie niemieckiem. — Reklamacje nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Rękopisy Redakcya nie zwraca. AdresRed.. Ul. św Krzyża l. 7. Adres tel. „Głosu Narodu" Kraków, Tel. Nr. 190.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje kierownik tego działu p. WŁODZIMIERZ STRYCHARSKI w biurze Inseratowem „Głosu Narodu" róg ul. św. Krzyża i Mikołajskiej l. Od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 15 halerzy, za każdy następny raz 12 hal., skład tabelaryczny, liczbowy, od wiersza 30 hal. za pierwszy raz każdy następny 12 hal. — Nadesłane po 60 hal. od wiersza za każdy raz. — Nekrologi itd. 80 hal. Zamiejscowe ogłoszenia przyjmuje we Lwowie S. Sokołowski, Pasaż Hausmanna, w Wiedniu Haasenstein & Vogler. M. Opelik, M. Dukes, M. Schalek, E. Brunn, Kutschbera & Schleri, R. Moses Friedl, w Berlinie F. E. Cos, w Budapeszcie J. Leopold, w Paryżu de Baczkowski 14 Cite de Trevise, John F. Johnes & Cie.

Nr. 281 Kraków, niedziela 21 czerwca 1908 r. ROK XVI.

Kronika.

PRECZ Z TOWAREM PRUSKIM!
KUPUJCIE TYLKO U CHRZEŚCJAN!

KRAKÓW dnia 20 czerwca 1908 r.

— NABOŻENSTWA i PROCESJE. Jutro tj. w niedzielę dnia 21 czerwca odprawione zostaną w kościele św. Florjana o godz. 5 po południu uroczyste Nieszpory, a potem odbędzie się tradycyonalna procesja z ołtarzami po ulicach Kleparza.

— MINISTROWIE w KRAKOWIE. Z ministrem handlu Fiedlerem przyjeżdżają jutro w południe pociągiem nadzwyczajnym następujący wyżsi urzędnicy tego ministerstwa: szefowie sekcyj eks. Rössler, Brosche, Fries, radcy dworu Fedorowicz, Mrazik, radcy sekcyjni Sochor i Zampach. Dalej z ministrem handlu przyjadą urzędnicy ministerstwa kolei: szef sekcji Schonka, radcy dworu Kosiński, Millemot, radcy sekcyjni Bardasz, Geutebruck, centralny inspektor Horst i wreszcie sekretarz ministerjalny Leopold Starzewski. W poniedziałek rano, zwyczajnym pociągiem pospiesznym przyjedzie min. robót publicznych dr Gessmann, a z nim nadradcy ministerstwa Herbst i Blum oraz — według wszelkiego prawdopodobieństwa — minister Galicji Abrahamowicz. Wreszcie przybywa w poniedziałek namiestnik dr. Bobrzyński. W niedzielę o godz. 4 popołudniu uda się minister Fiedler wraz z towarzyszącymi mu urzędnikami do gmachu Izby handlowej i przemysłowej, gdzie nastąpi przedstawienie mu wszystkich członków Izby. O godz. 8 w. odbędzie się staraniem gminy m. Krakowa w salach Starego Teatru obiad, wydany na cześć ministra handlu. W poniedziałek przedpołudniem, po przybyciu ministra Gessmana — nastąpi zwiedzanie krakowskich zakładów fabrycznych oraz wycieczka parowcem po Wiśle. Popołudniu o godz. 3 odbędzie się w sali Rady miejskiej walne zgromadzenie centralnego galicyjskiego Związku fabrycznego, w którem wezmą udział obaj ministrowie wraz z towarzyszącymi im urzędnikami. Wreszcie wieczorem podejmować będzie Związek gości obiadem w Starym Teatrze, a następnie Izba handlowa i przemysłowa rautem. We wtorek powracają ministrowie do Wiednia.

— WYBÓR OBU WICEPREZYDENTÓW został, jak wiadomo, odroczony do najbliższego wtorku. Odroczenie nastąpiło, jak nas informują, z powodu trudności jakie się wyłoniły przy ustaleniu kandydatur. Naturalnie żydzi wystąpili z nowymi pretensjami. P. Sare już im nie wystarcza... Chcą mieć wiceprezydenta, któryby jeszcze silniej podkreślał swoje żydostwo, wysuniętą zatem została kandydatura... dra Grossa! Sprawę tę oświetlimy odpowiednio w poniedziałek.

— WYŚCIGI KRAKOWSKIE rozpoczynają się w niedzielę dn. 21 b. m. i trwać będą przez 5 dni, a mianowicie: 21, 23, 25, 28 i 29 czerwca. Dnia 21, 25 i 29 odbywać się będą wyścigi Tow. międzynarodowego, zaś dnia 23 i 28 bm. Galic. Klubu Jazdy Panów.

Z między różnorodnych biegów wyszczególnić należy dwa próbne biegi, dla koni półkrwi, do których z Galicji oraz z Królestwa po kilkanaście koni zgłoszono. Jak wogóle z ilości nadeszłych koni na plac wyścigowy wnosić można, zapowiada się meeting tegoroczny bardzo pomyślnie. Tor wyścigowy znajduje się w bardzo dobrym stanie, więc przypuszczać należy, że właściciele o palmę zwycięstwa liczne konie w szranki stawią. Ranne próbne galopy odbywają się między godziną 5 a 9-tą rano.

Prowadzenie totalizatora postanowiono powierzyć jak w roku zeszłym, wypróbowanym siłom miejscowym. Dla grających w totalizatorze będzie pożądaną wiadomość, iż oprowadzający po placu konie, nosić będą na ramionach opaski zaopatrzone numerem konia w biegu udział wziąść mającym, a w programie uwidocznionym. Wyniki totalizatora umieszczone w oknach kas wypłat, będą na osobnych plakatach, na loży sędziów i na trybunach po każdym biegu zawieszane. Programy wyścigowe po cenie 40 hal. nabywać można w kancelarji wyścigów konnych ul. Wolska l. 40.

Wstęp do wnętrza areny wyścigowej został zniesiony z tego powodu, że miejsce to na odbycie się biegów myśliwskich jest potrzebne. Róże i plaque nabywać można w kancelarji wyścigów konnych ul. Wolska l. 40.

Dla uprzyjemnienia pobytu na wyścigach, przygrywać będzie miejscowa muzyka („Harmonia"). W niedzielę dnia 29 czerwca br. odbędzie się podczas wyścigów losowanie konia wyścigowego (zwycięzcy w biegu losowania). Losy po 1 kor. nabywać można w kancelarji wyścigów konnych i w kantorach wymiany. Osobom udającym się na wyścigi zwracamy uwagę, że rogatka pobierana będzie przy wjeździe na wyścigi.

Magistrat zarządził by — dla ułatwienia komunikacji — zrównano w odległości 40 m. od ostatniego mostku na Rudawie, prowadzącego do głównej trybuny, zjazd z drogi głównej na błonia miejskie dla użytku pojazdów prywatnych i publicznych.

Nadto Dyrekcja policji wydała zarządzenie, zakazujące na czas wyścigów przejazdu przez drogę wzdłuż błoń dla rowerów i motocyklów.

Oprócz już wymienionych przybyły jeszcze do stajen konie następujących właścicieli stajen: p. St. Młodeckiego z Król. Pol. „Reduta", hr. Zdz. Tarnowskiego: Kulig, Danusia, Klown, rotmistrza Ed. Kollera: Coquin, Panicz, Bij zabij, Vlastóvka, Przyjaciel, Promyk, Glück auf.

Stajnie Towarzystwa są już wszystkie zajęte skutkiem czego ciągle jeszcze nadchodzące konie umieszczane być muszą w stajniach prywatnych.

— „WESELE KRAKOWSKIE", grupy jubileuszowej i „banderja" pod dowództwem p. Stanisława Chwastka, zajedzie o godz. 4·30 do parku dra Jordana, aby wziąć udział w festynie, który odbędzie się w niedzielę dnia 21 b. m. na dochód młodzieży szkół ludowych.

— Z TEATRU LUDOWEGO. W niedzielę d. 21 b. m. popołudniu wystawia teatr ludowy cieszący się wielkim powodzeniem wodewil ludowy p. t. „Trójka hultajska" w 4 akt. Nestroja. Wieczorem dramat 5 aktowy osnuty na tle życia cygańskizgo p. t. „Chata za wsią".

Najbliższą premierę przygotowuje dyrekcja teatru ludowego na wtorek. Daną będzie arcykomiczna krotochwila w 3 aktach przerobiona z węgierskiego na polską scenę ludową przez Fr. Wysockiego. Muzykę do śpiewu napisał K. K.

— PIEKARNIA SPÓŁKI SPOŻYWCZEJ. Pierwsza krakowska Spółka spożywcza otwarła dzisiaj własną piekarnię przy ul. Karmelickiej l. 21. Otwarcia i poświęcenia dokonał po odprawionem nabożeństwie dyrektor Spółki ks. Moliński. W uroczystości poświęcenia wzięli udział liczni członkowie Spółki, robotnicy piekarni z dyrektorem Fuchsem na czele, ks. ks. Minkiński i Mytkowicz, tudzież przed stawiciele prasy. Po poświęceniu wygłosił do zebranych ks. Moliński piękną mowę, zachęcając do popierania tak ważnej organizacji spożywczej i podnosząc zasługi inicjatora założenia piekarni ks. Minkińskiego. Następnie p. Zgórniak imieniem „Związku chrześć. robotników" życzył piekarni powodzenia i wykazywał, jak pożyteczną ona będzie dla robotników, przynosząc im dobry i tani chleb, regulując ceny płacy itd.

Po wspólnem odfotografowaniu grupy obecnych zwiedzono tłumnie lokal piekarni. Mieści się on w obszernem podwórzu i zajmuje całe piętrowe skrzydło oficyn, należących do OO. Karmelitów. Wnętrze lokalu uderza czystością i wygodą, tudzież zastosowaniem najnowszych urządzeń do produkcji pieczywa. Na parterze w obszernej sali mieści się wielki piec systemu Viennara o dwóch trzonach (dolnym i górnym) z bocznym paleniskiem. Nadto ustawione są tu maszyny do mieszenia, rozrabiania i dzielenia ciasta, tudzież znajduje się przestrzeń do chłodzenia pieczywa. Na piętrze urządzono izbę odpoczynkową (z wanną i tuszem) dla robotników, a w głównej sali umieszczono przyrząd do przesiewania mąki, do wytrzepywania worków i młynek do tarcia bułek. Piekarnia poruszana jest elektrycznością, zajętych w niej jest tymczasowo oprócz dyrektora i chłopców 4 czeladników.

Piekarnia wypieka początkowo tylko chleb żytni i żytnio—pszenny, później przystąpi do wypiekania innych jeszcze rodzajów pieczywa czarnego, nadto wypieka pieczywo białe najrozmaitszych gatunków (bułki centowe, warszawskie, wiedeńskie, rożki itp.)

Zwiedzający piekarnię mieli już sposobność podziwiać wyborny smak pierwszego pieczywa piekarni. Dyrektor piekarni p. Fuchs, obznajomiony ze swem zajęciem w długoletniej praktyce w piekarniach wiedeńskich, zamierza wprowadzić różne nowości w produkcji, wypiekanie t. zw. "Kaffeebrode", wprowadzić 8-godzinny czas pracy itd. Ilość produkcji obliczoną jest na 1800 kg pieczywa na dobę. W razie zwiększonej potrzeby Spółka sprowadzi nowy piec systemu „telescocar" o wysuwalnych trzonach dla wyłącznej fabrykacji chleba, podczas gdy obecny piec przeznaczonym będzie dla wypiekania białego pieczywa.

Adaptację lokalu na piekarnię przeprowadziła firma architekty Brzezińskiego pod kierownictwem p. Stefana Müllera. Wyrobów

betonowych dostarczył p. Zuliani Franciszek, motorów, wentylacji i oświetlenia elektrycznego „Elektryka“ p. Fr. Migdzińskiego, wyrobów ślusarskich Górecki — Uznański, malarskich Czernichowski — Romanowski, stolarskich p. Leśniak.

Nowo powstałej piekarni zasyłamy gorące życzenia w nadziei, że stanie się prawdziwą instytucją humanitarno-ekonomiczną, pożyteczną dla ogółu krakowskich konsumentów.

— TOWARZYSTWO PIELĘGNOWANIA NAUK SPOŁECZNYCH urządza 25 b. m. w auli Uniwersytetu odczyt dra Zygmunta Dziembowskiego, posła na Sejm Rzeszy niemieckiej o pruskiej ustawie eksproprjacyjnej. Prelegent wydał niedawno podręcznik, mający ułatwić społeczeństwu polskiemu obronę legalną przeciw tej barbarzyńskiej ustawie i w odczycie swoim wyświetli ekonomiczny wpływ, jaki ustawa ta, stanowiąca wyłom w dotychczasowych pojęciach o prawie własności wywoła w naszem społeczeństwie.

Dowiemy się z ust prelegenta, w jaki sposób należy spokojnie i trzeźwo bronić się przed przemocą i jak obronę tę bracia nasi nad Wartą zamierzają zorganizować. Niewątpimy, że zarówno doniosły dla każdego Polaka temat, jak i nazwisko prelegenta, będącego w danej sprawie pierwszorzędną powagą, ściągnie jak najwięcej słuchaczy na odczyt.

— WYCIECZKI w KRAKOWIE. We wtorek rano przybywa do naszego miasta wycieczka, złożona z 75 dzieci szkolnych z Zakopanego i Nowego Targu. Wycieczka zabawi w Krakowie dwa dni.

— MIANOWANIA w POLICJI. Namiestnik zamianował koncepistę dyrekcji policji w Krakowie dra. Stanisława Stycznia komisarzem policji, zaś praktykanta konceptowego p. Radonia, koncepistą — pozostawiając obu w dyrekcji krakowskiej.

— ZŁODZIEJA KOLEJOWEGO aresztowano wczoraj wieczorem w magazynach kolejowych. Jest nim niejaki Stanisław Chmielowski ze Sułkowic, liczący lat 50, który skradł z wagonu towarowego worek mąki. Na gorącym uczynku przyłapał go jednak magazynier i oddał w ręce żołnierza policyjnego.

Telegramy.

Z IZBY POSŁÓW.

WIEDEŃ. W Izbie posłów, poseł Hain zgłasza wniosek nagły w sprawie ochrony wolności prasy w Czechach.

Poseł Kuryłowicz w interpelacji domaga się z powodu roku jubileuszowego ułaskawienia urzędników i sług państwowych, ukaranych w drodze dyscyplinarnej.

Izba odrzuciła wniosek p. Choca o otwarcie dyskusji nad odpowiedzią ministra oświaty Marcheta na interpelację w sprawie słów cesarza o rektorach. Nastąpiły dalsze obrady nad budżetem.

POSTULATY NAFCIARZY.

WIEDEŃ. Deputacja przemysłowców naftowych odbyła wczoraj przed południem kilkugodzinną naradę z prezydjum Koła polskiego pod przewodnictwem prezesa Głąbińskiego, w obecności ministrów Abrahamowicza i Korytowskiego, oraz posłów Zarańskiego, Koliszera, Loewensteina, Czajkowskiego i Battaglii. Imieniem przemysłowców naftowych inżynier Wolski wygłosił dłuższe przemówienie, w którym przedstawił katastrofę, grożącą przemysłowi naftowemu i podniósł następujące postulaty, których spełnienie potrzebnem jest dla sanacji przemysłu naftowego w Galicji.

1) Subwencja państwa na budowę rezerwoarów ziemnych o pojemności około 30.000 cystern; 2) Bezzwłoczne zaprowadzenie opalania ropą na kolejach; 3) Bezzwłoczne zakupienie 30.000 cystern przez kolej państwową; 4) Przyznanie taryfy wyjątkowej II dla eksportu ropy, oraz dla ropy opałowej; 5) Wydatne zniżenie podatku konsumcyjnego na naftę; 6) Na bycie wagonów dla przewozu nafty.

Nad tymi postulatami wywiązała się dyskusja, w której zabierali głos posłowie i obaj ministrowie.

Minister Korytowski przyrzekł popierać energicznie akcję przemysłowców naftowych i zgodzić się na wszystkie te zarządzenia, jakie poweźmie minister kolei Derschatta.

Po południu udała się deputacja przemysłowców naftowych pod przewodnictwem ks. Lubomirskiego do ministra kolei Derschatty i przedstawiła mu powyższe żądania. Minister przyjął deputację życzliwie; uznał potrzebę sanacji przemysłu naftowego i przyrzekł o ile możności zaradzić katastrofie. Minister obiecał także przy odpowiedniej cenie zakupić 30.000 cystern ropy na rok i ewentualnie zawrzeć układ na 5 lat. Co do szczegółowych postanowień o cenie, po jakiej ropa ma być sprzedawana ministerstwu kolei, to będą one powzięte na dzisiejszych konferencjach.

BUDŻET OŚWIATY w DUMIE.

PETERSBURG. Duma rozpoczęła wczoraj obrady nad budżetem szkolnym. Referent komisji Kapustin wskazał na wielkie znaczenie dobrze zorganizowanych szkół dla wszystkich warstw ludności i domagał się pomnożenia środków na cele szkolne.

Prezes komisji szkolnej prof. Anrep (październikowiec) oświadczył, że jest wrogiem rewolucyjnych organizacji studenckich, za co jednak nie można winić samych studentów. Mowca żądał autonomji studentów pod silną kontrolą rządu i wśród burzliwych oklasków centrum i prawicy wyraził życzenie, aby młodzież była patrjotyczną.

Zamysłowskij (skrajna prawica) wskazał na ruch rewolucyjny w wyższych zakładach naukowych i podniósł, że biorą w nim udział nie tylko studenci, ale i władze uniwersyteckie.

REFORMA WYBORCZA SEJMU KROACKIEGO.

LUBLANA. Sejm przyjął wczoraj przedłożenie w sprawie reformy ordynacji wyborczej krajowej, poczem się odroczył.

„FABRYKANT“ DJAMENTÓW.

PARYŻ. Głośny inżynier Lemoine, który miał wczoraj przedstawić sędziemu śledczemu dowód ostateczny, iż potrafi wyrabiać djamenty sztuczne, nadesłał sędziemu śledczemu list, w którym oświadcza, że skutkiem machinacji wrogów swoich nie mógł osiągnąć wyników pożądanych, wobec czego wyjeżdża, ale obiecuje stawić się za kilka dni przed sędzią. Zawiadomienie to rzekomego fabrykanta djamentów wywołało tu wesołość powszechną. Sędzia śledczy zaś twierdzi, że naumyślnie pozwolił Lemoine'owi uciec, przez tę ucieczkę bowiem otrzymał dowód niezbity, iż zbieg jest oszustem. Gdyby Lemoine był uwięziony przed dokonaniem prób, to nie przestawałby upierać się przy tem, że aresztowanie pozbawia go możności złożenia dowodów prawdziwości jego twierdzeń.

PARYŻ. — Prasa wydrwiwa sędziego śledczego Poittevina, że pozwolił zbiedz Lemoine'owi i uwierzył mu na słowo, jakkolwiek Lemoine karany już był poprzednio za oszustwo. Jak się obecnie okazuje, oszust przygotowywał ucieczkę już od dni kilku. Po otwarciu przechowywanej u sędziego śledczego koperty z rzekomym przepisem wyrabiania djamentów okazało się, że koperta zawiera opis doświadczeń Moissana oraz kilka zdań niezrozumiałych, które rzeczoznawca Bordas uznał za mistyfikację bezwstydną.

ZATARG z PRASĄ.

RZYM. Komitet sprawozdawców parlamentarnych zaproszony był na wczoraj przez prezydenta Izby. Uznał on, że prezydent na onegdajszem posiedzeniu, zupełnie obronił prawa prasy i komisja wezwała kolegów, do objęcia już na popołudniowem posiedzeniu swą czynność, czemu zadość uczyniono. Z powodu onegdajszego zajścia, dep. Santini wyzwał Barciliai'ego.

POŁOŻENIE W PERSJI.

PETERSBURG. Według autentycznych wiadomości, trzy rosyjskie kanonierki znajdują się koło Ensali na Morzu Kaspijskiem, celem przyjęcia na pokład zbiegów rosyjskich. Persowie utrudniają wyładowywanie towarów, ale Rosjanie nie uciekają się do środków przemocy.

O MAROKKO.

PARYŻ. W Izbie deputowanych przyjęto w obradach nad interpelacją o Marokko 343 głosami przeciw 126 porządek dzienny akceptowany przez rząd, wyrażający mu zaufanie, że bez wmięszania się we wewnętrzną politykę marokańską zapewnił obronę praw i powagę Francji w Marokku odpowiednio do aktów w Algeciras.

WICEPREZYDENT STANÓW ZJEDN.

CHICAGO. Konwent republikański mianował Shermana kandydatem na wiceprezydenta Stanów Zjednoczonych.

BERNO. W obu politechnikach dzisiaj, w sobotę, jak zwykle, nie ma wykładów. Ponieważ wczoraj popołudniu w politechnice czeskiej odbywały się wykłady bez przeszkód, sądzą, że od poniedziałku w tej szkole wykłady odbywać się będą prawidłowo. W politechnice niemieckiej odbywają się dziś narady studentów w sprawie zajęcia ostatecznego stanowiska co do strejku.

KURSA WIEDEŃSKIE.

Wiedeń, 19 czerwca 1908.

	k.	h.		k.	h.
Akc. au. Z. kred.	623	25	Gal. karp. Tow. naft.	564	—
Węg. zakł. kred.	744	—	Oblig. węg. indemiz.	93	60
Anglobanku	296	—	Renta majowa	97	40
Unionbanku	538	50	Austr. renta kor.	97	40
Länderbanku	440	75	Węg. „ „	93	35
Bankvereinu	520	50	56 l. listy t. kr. ziem.	94	40
Bodenkredit	10	57	4% „ Banku h.	94	60
Gal. Banku hipot.	—	—	4½% „ „ „	110	50
Kolei państwow.	691	—	5% „ „ „	94	75
„ połudn.	130	25	4% „ „ kraj.	94	75
„ Elbethal	443	—	4½% „ „ „	100	40
„ Północnej	52	90	4% Gal. Obl. prop.	97	25
„ Czerniow.	563	—	4% Gal. poż. k. z 1893	110	50
Alpiny	558	—	4% Poż. m. Lwowa	94	67
Rima Muranyi	556	25	Losy tureckie	117	63
Prask. Tow. żelaz.	26	50	Marki	251	50
Fabryka broni	547	—	Ruble	966	60
Tureckie tytun.	415	50	Rosyjskie pap.	—	—

Wydawca i redaktor odpowiedzialny dr. Antoni Beaupre. Drukarnia „Głosu Narodu“ w Krakowie pod zarządem Stanisława Tomaszewskiego.